

Editorial Barcino i Tamesis Books treuen a la llum la traducció del professor de la UVic

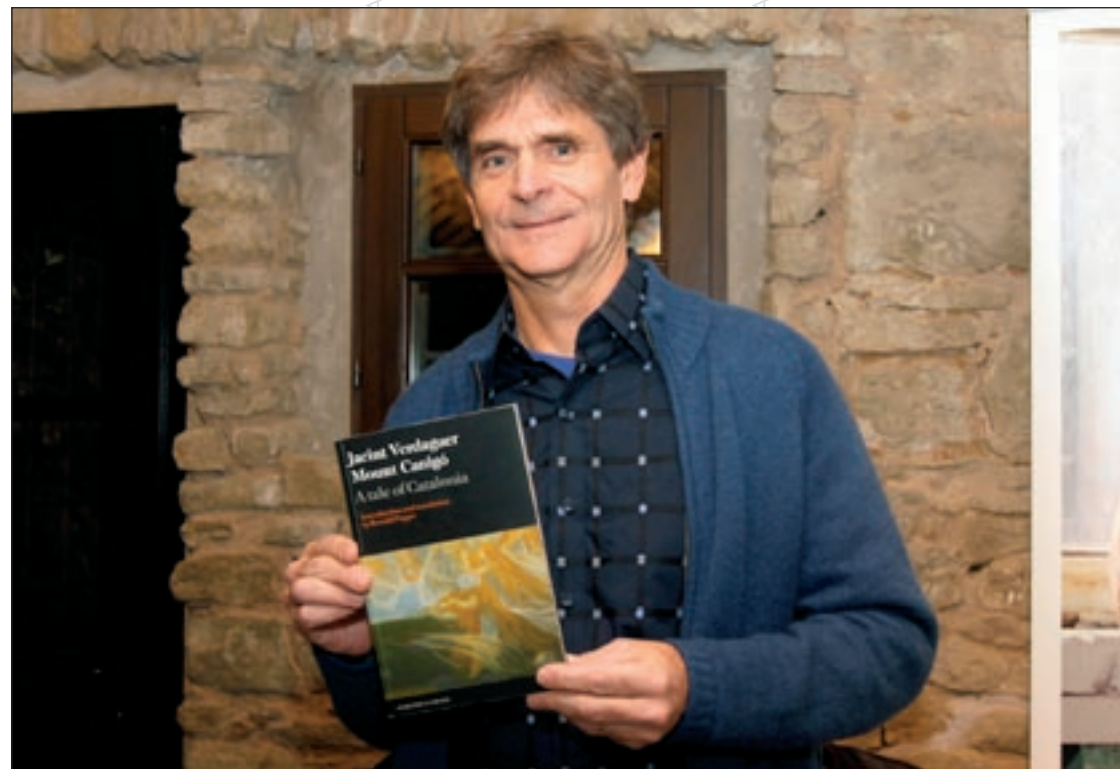
Ronald Puppo publica el poema 'Canigó' de Verdaguer en anglès

Folgueroles

Jordi Vilarrodà

Els lectors en llengua anglesa que vulguin conèixer un gran poema èpic del segle XIX sobre el Pirineu ja tenen, per primera vegada, una edició del *Canigó* de Jacint Verdaguer en la llengua de Shakespeare: *Mount Canigo. A tale of Catalonia*, del professor de la UVic Ronald Puppo. Han estat 20 anys de lectures, reflexions i proves fins a trobar el to adient per traspasar a un altre idioma no només les paraules sinó el to i el ritme dels versos verdaguerians. L'edició l'ha publicada Editorial Barcino, segell de la Fundació Carulla, juntament amb la britànica Tamesis Books, i es va presentar divendres passat a la Casa Museu Verdaguer de Folgueroles.

Ronald Puppo (San Francisco, 1954) ja havia traduït una antologia de poemes de Verdaguer a l'anglès (*Selected poems of Jacint Verdaguer*, Chicago University Press, 2007), on hi havia algun fragment de *Canigó*. Anteriorment, existia una traducció feta per a escoles d'Anglaterra l'any 2000, que no incloïa tot el poema. L'irlandès William Bonaparte-Wyse, contemporani de Verdaguer, havia fet una traducció parcial de *L'Atlàntida*. A diferència d'altres grans obres poètiques del mateix període en la literatura europea, si el *Canigó* "no s'ha pogut llegir en anglès és perquè no hi ha cap Estat que s'hagi fet pròpia la llengua catalana", va afirmar Ricard Torrents, verdaguerista i primer rector de la UVic, en la

Ronald Puppo, amb un exemplar del llibre, divendres passat a la Casa Museu Verdaguer de Folgueroles

presentació del llibre. "Traduir és universalitzar Verdaguer, i amb ell les lletres catalanes, i amb elles el país", va afirmar.

Per trobar la forma de traspasar *Canigó* a l'anglès, Ronald Puppo ha utilitzat "lectures paral·leles" de poesia èpica traduïda a l'anglès i escrita en la mateixa època, com l'*Orlando Furioso* de Ludovico Ariosto. "En vaig treure recursos que van ajudar-me a resoldre problemes", explica. L'aprenentatge definitiu va ser endinsar-se en els textos del poeta de Folgueroles, a partir de l'antologia que ell mateix va traduir. "Va obligar a endinsar-me en l'obra de Verdaguer, i això ha fet que *Canigó* hagi sortit una traducció més acabada, més rodona". Puppo està satisfet que el llibre

hagi pogut sortir, finalment, "en el moment d'importància excepcional que viu el país", i espera que ajudi a conèixer Catalunya "fronteres enllà". En la presentació es va reconèixer deutor del catalanòfil anglès Arthur Terry i del poeta -i també traductor- torellonenc Segimon Serrallonga.

Carles Duarte, crític literari i patró de la Fundació Carulla, que ha fet de mecenes d'aquest projecte, va destacar que fins ara l'Editorial Barcino "només havia publicat autors medievals", en la seva tasca de difusió dels clàssics de la literatura catalana. Al final de l'acte de divendres, l'actor Lluís Soler i el mateix Ronald Puppo van recital paral·lelament textos del *Canigó* en anglès i en català.

CATALUNYA, ANY MIL

Poema èpic

Canigó situa l'acció al voltant de l'any mil, i narra la lluita dels comtats pirinencs contra l'invasor sarraí. La trama èpica no és l'única del poema. També s'hi narren els amors entre Gentil, fill del comte Tallaferro, i Flordeneu, reina de les fades, que vol retenir-lo al seu costat encara que això impliqui que Gentil es converteixi en un desertor i un traïdor a la pàtria. El cant final *Los dos campanars* és un dels seus textos més coneguts, un diàleg entre el campanar del monestir de Sant Martí del Canigó i el de Sant Miquel de Cuixà, abandonats pels monjos.

Daniel Palomeras trenca el silenci amb una nova novel·la

Ripoll El metge i escriptor ripollès Daniel Palomeras trenca amb un llarg silenci literari de més de 10 anys amb la publicació de *Hollister 5320* (L'Altra Editorial), que aquest divendres es presenta a Ripoll. La novel·la té com a protagonista un home que viatja al seu poble natal per esclarir silencis relacionats amb la família i el període de la Guerra Civil. L'acte tindrà lloc a 2/4 de 7 de la tarda, a la Biblioteca Lambert Mata.

Xavier Tornafoch presenta la novel·la breu 'Oristà' a Vic

Vic L'historiador, professor i escriptor Xavier Tornafoch presenta aquest divendres a Vic la novel·la breu *Oristà* (Emboscall Editorial). En aquest relat narra fets ocorreguts durant la Guerra Civil al Lluçanès "que repercuteixen directament sobre l'actualitat". La presentació tindrà lloc a 2/4 de 8 del vespre, a l'ACVic, Centre d'Arts Contemporànies. Tornafoch ha publicat diverses novel·les, la darrera de les quals és *Proposa de llibertat* (2013).

Xavier Llopart treu una novel·la juvenil situada al Ripollès

Ripoll La Biblioteca Lambert Mata de Ripoll acull també aquest divendres la presentació de *L'orenetta de Montsacer, un estiu per no oblidar*, novel·la juvenil de la qual és autor el periodista i productor audiovisual Xavier Llopart, vinculat al Ripollès. A l'estil dels clàssics del gènere, com les històries d'Enid Blyton, el relat és "un cant a l'amistat", segons l'autor. L'acte de presentació serà a les 8 del vespre.

Ingunn Ringvold i Mark Olson, en la seva actuació de diumenge passat als Hostalets de Balenyà

Mark Olson i Ingunn Ringvold exhibeixen la seva complicitat

Balenyà

Vicenç Bigas

Allunyat del ressò mediàtic de The Jayhawks, Mark Olson va presentar diumenge als Hostalets el seu nou projecte musical amb la seva parella actual, Ingunn Ringvold, condensat en el treball *Good-bye Lizelle*, que va aparèixer l'any passat.

Tot i que va caure algun èxit de la banda de country que va contribuir a fundar, com *Blue*, l'aposta del duet deriva més

pel folk i fins i tot la música ètnica, quan deixen la guitarra elèctrica i els teclats per incorporar el *djembe*, el dulcimer o el *qanoon* armeni que la multiinstrumentista noruega -que hi posava calidesa a les segones veus- va aprendre a tocar quan es van establir en aquest país a l'espera d'obtenir el visat per instal·lar-se als Estats Units. Hi van faltar les harmòniques de Juan Blas Becerra, absent en la meitat de la gira estatal, que acabava aquí.